

BİTKİSEL ATIK YAĞLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete: 19.04.2005 tarih ve 25791 sayı

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Genel İlkeler

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, bitkisel atık yağların üretiminden bertarafına kadar, çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı bir biçimde alıcı ortama verilmesinin önlenmesini, bu atık yağların yönetiminde gerekli teknik ve idari standartların oluşturulmasını, geçici depolama, geri kazanım ve bertaraf tesislerinin çevreyle uyumlu yönetimi için buna yönelik prensip, politika ve programların belirlenmesi amacıyla hukuki ve teknik esasların düzenlenmesini sağlamaktır.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik; bitkisel atık yağların geçici depolanması, toplanması, taşınması, geri kazanılması, bertarafı, ticareti, ithalat ve ihracatı ile transit geçişine ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri, yapılacak denetimleri, tabi olunacak hukuki ve cezai sorumlulukları düzenler.

Yemlik yağların kullanımına ilişkin esaslar, bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 8, 11 ve 12 nci maddeleri ile 1/5/2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2 nci maddesinin (d) bendine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

Bitkisel Yağ: Bitkisel kökenli ve kullanım amacına uygun olarak piyasaya arz edilen gıda yağlarını,

Ham Yağ: Bitkisel yağlı tohumlardan veya meyvelerden muhtelif fiziksel ve kimyasal işlemlerle elde edilen yağ ürünü,

Yemlik Bitkisel Yağ Üreticisi: Gıda için kullanım amacına uygun olarak yağ üreten tesisleri işleten veya bu yağları ithal eden gerçek ve tüzel kişileri,

Atık Yağ Üreticisi: Bitkisel atık yağ oluşmasına neden olan, kaynağın bilinmemesi durumunda ise bu tür atıkları mülkiyetinde bulduran gerçek ve tüzel kişileri,

Bitkisel Atık Yağ: Rafine sanayinden çıkan soap-stock'ları, tank dibi tortuları, yağlı toprakları, kullanılmış kızartmalık yağları, çeşitli tesislerin yağ tutucularından çıkan yağları ve kullanım süresi geçmiş olan bitkisel yağları,

Atık Yağ: Bitkisel atık yağları,

Soap-Stock: Bitkisel ham yağların rafinasyonunda serbest yağ asitlerinin kostik ile nötralizasyonu ve yıkama sonrasında ayrıştırılan yan ürünü,

Kullanılmış Kızartmalık Yağlar: Yüksek sıcaklık altında okside olmuş, tekrar kullanımı sağlık açısından uygun olmayan kızartma yağlarını,

Tank Dibi Tortu: Yağ üreten tesislerin ham bitkisel yağ depolarında dibe çöken ve yağ ihtiva eden tortuları,

Yağlı Toprak: Yemelik bitkisel yağ rafinasyonu sonucu ortaya çıkan yağlı toprakları,
Bertaraf: 14/3/2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği veya 14/3/1991 tarihli ve 20814 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği kapsamında nihai bertaraf işlemlerini,
Geri Kazanım: Atık yağların, Bakanlıktan lisans almış geri kazanım tesisleri tarafından toplanarak endüstride kullanılacak yarı mamul (külçe sabun, stearin, kimya sanayinde kullanılacak hammadde ve benzeri) ve ürün (sabun, biyodizel ve benzeri) elde edilmesi işlemlerini,
Ürün: Atık yağların işlenmesi ve çeşitli katkılarla karıştırılması sonucu oluşan ve standardı olan nihai maddeyi,
Rafinasyon: Ham yağların rafine edilerek, ulusal veya uluslararası standartlar ile şartnamelere uygun yemelik bitkisel yağ elde edilmesi işlemlerini,
Toplayıcı: Lokanta, restoran, yemek fabrikaları, otel, motel, yemekhaneler, turistik tesisler, tatil köyleri gibi yerlerden kullanılmış kızartmalık yağ toplayacak gerçek ve tüzel kişileri,
Geçici Depolama: Atık yağların geri kazanımı veya bertarafından önce tesis sahasında veya ayrı bir alanda bu Yönetmelikteki teknik koşullara göre belirli bir süre depolanmasını,
Ulusal Atık Taşıma Formu: Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin ekinde bulunan taşıma formlarını,
Lisans: Geri kazanım tesislerinin atık yağ toplamak için Bakanlıktan, atık yağ taşıyacak firmaların ve araçların ise ilgili valilikten alacakları yeterlilik belgesini,
Akreditasyon: Laboratuvarların, muayene ve belgelendirme kuruluşlarının ulusal veya uluslararası kabul görmüş teknik kriterlere göre çalıştığının değerlendirilmesi ve yeterliliğinin onaylanması ve düzenli aralıklarla denetlenmesi işlemini,
Sabun: Yağ asitlerinin alkali hidroksitler ile reaksiyonu sonucunda elde edilen genellikle temizleyici olarak kullanılan ürünleri,
Biyodizel: Her türlü biyolojik orjinli yağların bir katalizatör eşliğinde kısa zincirli bir alkol ile (metanol veya etanol) reaksiyonu sonucunda açığa çıkan ve yakıt olarak kullanılan ürünü, ifade eder.

Genel ilkeler

Madde 5 — Atık yağların yönetimine ilişkin ilkeler şunlardır:

- a) Atık yağların ithali yasaktır. İhracatı ve transit geçişiyle ilgili kurallar Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümlerine tabidir.
- b) Atık yağların kaynaktan azaltılması ve geri kazanılması esastır. Geri kazanıma uygun olmayan atık yağlar bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda bertaraf edilir.
- c) Atık yağlar ile bu yağların işlenmesi sonucu oluşan atıkların çevreye zarar verecek şekilde depolanması, taşınması, doğrudan veya dolaylı bir biçimde yüzey suları ile yeraltı suyuna, denizlere, kanalizasyona, drenaj sistemleri ile toprağa verilmesi ve mevcut düzenlemeler ile belirlenen sınır değerleri aşarak hava kirliliğine neden olacak şekilde yakılması yasaktır.
- d) Kullanılmış kızartmalık yağların doğrudan veya dolaylı olarak yemelik yağlara, ham yağlara, mineral yağlara karıştırılması ve doğrudan yakıt olarak kullanılması yasaktır.
- e) Atık yağların kaynaktan ayrı depolanması esastır.
- f) Atık yağların yarattığı çevresel kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı, atık yağ üreticileri, toplayıcıları, taşıyıcıları, geri kazanım ve bertarafçıları kusur şartı aranmaksızın sorumludur.
- g) Bitkisel yağların rafinasyonu sonucu ortaya çıkan yağlı topraklar, orman ve ağaçlandırma alanlarına, tarım arazilerine ve buna benzer yerlere bırakılmaz, açık alanlarda kontrolsüz olarak geçici depolanamaz, geri kazanım imkanlarının bulunmaması durumunda bertaraf edilir.

- h) Boşaltılmış olan toplama kapları, tank ve konteynerlerin geri kazanım tesislerinde ve geçici depolama alanlarında temizlenmesi zorunludur.
- ı) Atık yağlar, toplama lisanslı geri kazanım tesisleri ile geçici depolama izni almış toplayıcılar tarafından toplanır. Bunun dışındaki gerçek ve tüzel kişiler tarafından atık yağlar toplanamaz, alınıp satılamaz.
- j) Atık yağlar ile kontamine olmuş bitkisel yağlar, atık yağ olarak değerlendirilir ve bu Yönetmelik hükümlerine göre geri kazanılır veya bertaraf edilir.
- k) Kullanılmış kızartmalık yağ üreten lokanta, yemek fabrikaları, otel, motel, yemekhaneler, turistik tesisler ve tatil köyleri ile diğer benzeri tesisler, bu yağların toplanması için lisanslı geri kazanım tesisleriyle veya toplayıcılarla yıllık sözleşme yapmakla yükümlüdürler. Bu yağların ücretsiz olarak geri kazanımcıya veya toplayıcılara teslim edilmesi esastır.
- l) Atık yağların toplanması, geçici depolanması, geri kazanımı veya bertarafı uzman kişilerce yapılır. Bu hususlarda, ilgili tesislerde konu hakkında uzmanlaşmış teknisyen ve mühendis bulundurulur.
- m) Atık yağların yönetiminden kaynaklanan her türlü çevresel zararın giderilmesi için yapılan harcamalar kirlenen öder prensibine göre atıkların yönetiminden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından karşılanır. Atık yağların yönetiminden sorumlu kişilerin çevresel zararı durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemi almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamalar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre atık yağların yönetiminden sorumlu olanlardan tahsil edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Yükümlülükler

Bakanlığın görev ve yetkileri

Madde 6 — Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliğini ve koordinasyonu sağlamak, atık yağ yönetim planlarını hazırlamak, atık yağ geri kazanım tesislerini düzenli olarak denetlemek, ulusal atık taşıma formunu oluşturmak, toplama ve bertaraf lisansı vermekle görevli ve yetkilidir.

Mülki amirlerce alınacak tedbirler

Madde 7 — Mahallin en büyük mülki amiri;

- a) Belediyelerin yetki alanı dışında bulunan kullanılmış kızartmalık yağ üreten atık üreticilerini belirleyerek bunların toplama lisansı almış geri kazanım tesisleriyle veya geçici depolama izni verilen toplayıcılarla yıllık sözleşme yapmalarını sağlamak, sözleşme yapmayanlara gerekli cezai işlemi uygulamakla,
- b) Geçici depolama alanlarınının 17 nci madde ve Ek-1'de verilen teknik özelliklere göre kurulmasını sağlamak, bunlara 23 üncü maddeye göre izin vermek, izin verilen ve izni iptal edilen depolama alanlarını Bakanlığa bildirmekle,
- c) Bu Yönetmelik kapsamına giren atık yağ geri kazanım tesislerini tespit ederek toplama lisansı almak üzere Bakanlığa müracaat etmelerini sağlamakla,
- d) Geri kazanım tesislerini ve geçici depolama alanlarını düzenli olarak denetlemekle,
- e) Atık yağ taşıma lisansı vermek, lisans verilen ve lisansı iptal edilen firma ve araçları Bakanlığa bildirmekle,

f) Belediyelerden, atık yağ üreticilerinden, toplayıcılardan, geri kazanım tesislerinden alınacak bilgileri ve ulusal atık taşıma formlarını değerlendirerek, ilde oluşan atık yağ miktarlarını, geri kazanılan ve bertaraf edilen miktarları yıllık olarak Bakanlığa bildirmekle, ilgili hususlarda gerekli tedbirleri alır.

Belediyelerce alınacak tedbirler

Madde 8 — Büyükşehir belediyeleri ve belediyeler;

a) Yetki sahasında bulunan lokantalar, sanayi mutfakları, oteller, tatil köyleri, motel ve yemekhaneler, hazır yemek üretimi yapan firmalar ile diğer yerlerde gerekli denetimleri yaparak kullanılmış kızartmalık yağların kanalizasyona dökülmesini önlemekle,

b) Sınırları dâhilinde kullanılmış kızartmalık yağ üreten işletmelerin lisanslı geri kazanım tesisleriyle veya valilikten geçici depolama izni almış toplayıcılarla yıllık sözleşme yapmalarını sağlamak, buna ilişkin kayıtları ilgili valiliğe bildirmek, sözleşme yapmayanlara gerekli cezai işlemi uygulamakla,

c) 2008 yılından itibaren kullanılmış kızartmalık yağların hanelerden toplanması için gerekli sistemi kurmak, halkı bu konuda bilgilendirerek atık yağ toplama faaliyetlerini 2008 yılı itibariyle başlatmakla,

ilgili hususlarda gerekli tedbirleri alır.

Yemeklik bitkisel yağ üreticilerinin yükümlülükleri

Madde 9 — Yemeklik bitkisel yağ üreticileri;

a) Kızartmalık yağ ambalajlarının etiketlerinde Ek-2’de yer alan çevre bilgisine yer vermekle,

b) Piyasaya sürülen kızartmalık yağ miktarlarını yıllık olarak Bakanlığa bildirmekle,

c) Atık yağları taşıma lisanslı araçlarla geri kazanım veya bertaraf tesisine göndermekle,

d) Kullanılmış kızartmalık yağların düzenli olarak toplanması amacıyla halkın eğitimi ve bilinçlendirilmesine yönelik çalışmaları desteklemekle,

yükümlüdürler.

Atık yağ üreticisinin yükümlülükleri

Madde 10 — Atık yağ üreticileri;

a) Atık yağları diğer atık madde ve çöplerden ayrı olarak biriktirmekle,

b) Faaliyetleri sonucu oluşan atık yağların biriktirilmesi için sızdırmaz, iç ve dış yüzeyleri korozyona dayanıklı bidon, konteyner ve tank gibi toplama kaplarını kullanmakla,

c) Atık yağları lisanslı taşıyıcılarla lisanslı geri kazanım veya bertaraf tesislerine göndermekle,

d) Atık yağ sevkiyatında ulusal atık taşıma formu kullanmak ve her taşımadan sonra bunların bir kopyasını ilgili valiliğe göndermek, bu belgeleri beş yıl süreyle tesiste muhafaza etmekle,

e) Geri kazanım veya bertaraf tesisleriyle olabilecek uyumsuzlukları ilgili valiliğe ve Bakanlığa bildirmek, uyumsuzluk giderilinceye kadar uyumsuzluğa konu olan atık yağları kendi depolarında muhafaza altında bulundurmamakla,

yükümlüdürler.

Atık yağ geri kazanım tesisi işletmecilerinin yükümlülükleri

Madde 11 — Atık yağ geri kazanım tesisi işletmecileri;

a) Bakanlıktan atık yağ toplama lisansı almakla,

b) Faaliyetlerine ilişkin raporlarını yıllık olarak ilgili valiliğe göndermekle,

- c) Atık yağın tesise kabul kriterlerini belirlemek, atık yağın taşıma formunda belirtilen atık tanımına uygunluğunu tespit etmekle,
- d) Kullanılmış kızartmalık yağların toplanması için geri kazanım tesisleri dışında kurulacak geçici depolama alanlarını, bu Yönetmeliğin 17 nci maddesine göre kurmak, bu alanlar için 23 üncü maddeye göre geçici depolama izni almakla,
- e) Tesise getirilen atık yağların analizini yaparak üretici beyanına uygunluğunu tespit etmek, atık yağın uygun bulunması halinde ulusal atık taşıma formunu imzalayarak teslim almak ve atık taşıma formlarının bir nüshasını her taşımadan sonra ilgili valiliğe göndermekle,
- f) Tesise kabul edilen atık yağları ayrı depolamakla,
- g) Personeline geri kazanım faaliyetlerinin gerektirdiği nitelikte eğitim vermek, acil durum planlarını hazırlamak, atık yönetimiyle ilgili işletme kayıtlarını tutmak ve bu kayıtları beş yıl süreyle tesiste bulundurmakla,
- h) Geri kazanım işlemleri sonucunda ortaya çıkan atıkları ve bunlarla kontamine olmuş malzemeleri bertaraf etmek veya ettirmek, buna ilişkin harcamaları karşılamakla,
- i) Taşıma formu ve lisans belgesi olmayan taşıyıcılarla getirilen atık yağları tesise kabul etmemek ve durumu ilgili valiliğe bildirmekle,
- j) Toplayıcıyla olan sözleşme iptallerini ilgili valiliğe bildirmekle,
- k) Tesise giren atık yağlara ait ulusal atık taşıma formu ve sevk irsaliyeleri ile çıkan yarı mamul ve ürünlere ait satış faturaları ve mevzuata uygun gerçekleştirilen bertaraf kayıtlarının Sanayi Odaları veya Ticaret ve Sanayi Odaları tarafından değerlendirilerek girdiler ve çıktılar yönünden biyodizel üretim tesisleri için altı aylık, diğer tesisler için yıllık toplamları gösteren onaylı belgeyi Bakanlığa sunmakla,
- l) Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin (b) bendinin denetlenmesi amacıyla ürün analizlerini altı aylık dönemlerde Bakanlığın uygun göreceği akredite bir laboratuvarda yaptırmak, bu amaçla numunelerin ilgili valiliğin gözetiminde laboratuvar sorumlusu tarafından alınmasını sağlamak ve analiz sonuçlarını Bakanlığa ulaştırmakla,
- yükümlüdürler.

Kullanılmış kızartmalık yağ toplayıcılarının yükümlülükleri

Madde 12 — Kullanılmış kızartmalık yağ toplayıcıları;

- a) Geçici depolama alanlarını 17 nci madde ve Ek-1'de ki teknik özelliklere göre kurmakla,
- b) Kurulacak geçici depolama alanları için 23 üncü madde gereğince valilikten izin almakla,
- c) Geri kazanım tesisleriyle sözleşme yapmak, geçici depolama izni müracaatlarında bu sözleşmeyi valiliğe ibraz etmekle,
- d) Sözleşme yaptıkları lokanta, yemek fabrikaları, otel, motel, yemekhaneler, turistik tesisler ve tatil köyleri gibi toplama noktalarına biriktirme bidon ve konteynerlerini temin etmekle,
- e) Boşaltılan taşıma araçlarını, bidon ve konteynerleri her defasında temizlemek, temizlenmeyen biriktirme kaplarını toplama noktalarına dağıtmamak, temizleme işleminden kaynaklanan yıkama sularını doğrudan kanalizasyona vermemekle,
- f) Toplanan ve geri kazanım tesisine sevk edilen kullanılmış kızartmalık yağ miktarlarını aylık olarak ilgili valiliğe bildirmekle,
- g) Geri kazanım firmasıyla ortaya çıkacak anlaşmazlıklar ve sözleşme iptalleri hakkında valiliğe bilgi vermekle,
- yükümlüdürler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Atık Yağların Taşınması

Atık yağların taşınması

Madde 13 — Atık yağların taşınması, ilgili valilikten taşıma lisansı almış gerçek ve tüzel kişilerce yapılır. Atık Yağlar taşınırken kaza sonucu yağın dökülmesinden oluşacak zararlar ile bertaraf masraflarının taşıyan tarafından karşılanması zorunludur.

Taşıma aracı; beyaz renkte ve araç kasasının veya tankının her iki yüzünde yeşil renkte, dikey yüksekliği en az 20 cm olan Bitkisel Atık Yağ Taşıma Aracı ibaresi bulunacaktır. Taşıma araçlarının kasa veya tankları; sızdırmaz, koku önleyen ve kolaylıkla temizlenebilir bir sisteme sahip olması zorunludur.

Atık yağ taşıyıcılarının lisans alma zorunluluğu

Madde 14 — Atık yağ taşımak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, ilgili valilikten taşıma lisansı almak zorundadır. Lisans almak için Ek-3'de belirtilen belgelerle valiliğe müracaat edilir. Lisans, başvuruda bulunan firmaya ve firmanın araçlarına verilir. Bu hükümler kara taşımacılığı için uygulanır. Bu lisans devredilemez ve üç yıl için geçerlidir. Bu süre sonunda yenilenmesi gerekir. Araçların denetimleri ilgili valilikçe on iki aylık dönemlerde yapılır. Denetimler sonucu lisans koşullarına uymayan firma ve araçlarının lisansı iptal edilir. Lisans verilen ve lisansı iptal edilen firmalar ve araçlar valiliklerce Bakanlığa bildirilir.

Araçlarda ulusal atık taşıma formu bulundurma zorunluluğu

Madde 15 — Atık yağların taşınması sırasında araçlarda ulusal atık taşıma formu bulundurulması zorunludur. Araçlarda bulundurulacak ulusal atık taşıma formlarıyla ilgili olarak Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geri Kazanım Tesisleri ve Geçici Depolama Alanları

Geri kazanım tesisleri

Madde 16 — Atık yağ geri kazanım tesislerinin özellikleri ve yapılacak uygulamalar;

- Tesiste giriş bölümü, atık kabul ünitesi, atık yağ geçici depolama alanı, prosese uygun fiziksel, kimyasal veya biyolojik arıtma tesisi bulunması zorunludur. Tesis prosesi ve temizleme işlemlerinden kaynaklanan atık sular doğrudan kanalizasyona verilmez.
- Atık yağlardan elde edilen ürünlerin ulusal veya uluslararası standartları sağladığının sürekli olarak izlenmesi için, bu Yönetmelik kapsamındaki atık yağları hammadde olarak kullanacak geri kazanım tesislerinde akredite edilmiş bir laboratuvar bulunur, bulunmaması halinde bu ihtiyaç bir başka akredite laboratuvardan karşılanır.
- Tesise getirilen atık yağlardan laboratuvar sorumlusu tarafından numune alınır. Tank içinde gelen atık yağlar, numune almadan önce homojen hale getirilir. Bidonlarla getirilen atık yağlardan bidon başına numune alınır. Numuneler geri kazanım işlemleri tamamlanıncaya kadar muhafaza edilir.
- Araçlardan atık yağ boşaltıldıktan sonra her defasında araç ile buna bağlı tank veya kasa ve bidonlar yıkanır. Bu iş için tesiste gerekli altyapı oluşturulur. Temizlenmeyen tank, kasa ve toplama bidonları tekrar kullanılmaz ve bu bidonlar toplama noktalarına dağıtılmaz.
- Tesiste taşıma araçlarının, bidon ve konteynerlerin temizlenmesi için bir yıkama ünitesi bulundurulur.
- Tesiste kokuya karşı önlem alınacaktır.

g) Tesiste yangına karşı köpüklü yangın söndürme ve sulu tank soğutma sistemleri bulunur. Tesiste görevli tüm personel; acil durum, yangıcı, patlayıcı maddelerin özellikleri ile potansiyel tehlikeler, yangınla mücadele ve ilk yardım konularında eğitilir. Ayrıca ilgili personel kendi görev alanlarında, belirli aralıklarla tekrarlanan uygulamalı eğitime tabi tutulur.

h) Atık yağ taşıyan borular, sızma veya herhangi bir nedenle akmaya karşı koruma altına alınır. Atık yağ taşıyan borular temiz su taşıyanların altında bulunur. Pompa basınçları boruların hasar görmeyeceği şekilde tasarlanır ve ayarlanır.

ı) Sahada toplanan yağmur suları, yıkama ve benzeri atık sular ayrı olarak toplanarak, 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan sınır değerlere uygun şekilde arıtılır.

j) Tesis içinde meydana gelebilecek döküntü ve sızıntıları önlemek amacıyla yeterli miktarda emici malzeme bulundurulur ve bu malzemeler tesis içinde uygun noktalarda kolay kullanımı sağlayacak şekilde depolanır. Kullanılmış emici malzemeler özelliklerine göre ilgili mevzuat kapsamında bertaraf edilir.

k) Tesisin çevresi koruma altına alınarak, giriş ve çıkışın denetlenmesi amacıyla etrafı çit veya duvarla çevrilir.

l) Tesis içi geçici depolama alanları için 17 nci madde hükümlerine uyulur.

m) Geri kazanım tesislerinde paratoner ve topraklama sistemi bulunur.

Geçici depolama alanları

Madde 17 — Geçici depolama alanları, geri kazanım tesislerinde hammadde olarak atık yağların kabul edildiği ve proses atıklarının biriktirildiği depolama tanklarından oluşan alanlardır. Bu tür alanlar bitkisel yağ rafinerilerinde proses atıklarının ve yan ürünlerin biriktirildiği yerlerdir. Geri kazanım veya rafineri tesislerinde bulunan geçici depolama alanları için ilgili valilikten izin alınması zorunlu değildir. Rafinerilerin geçici depolama alanlarında biriktirilen soap-stock, tank dibi tortular, yağlı topraklar ile çeşitli tesislerin yağ tutucularından çıkan yağlar geri kazanım veya bertaraf tesislerine bir başka yerde depolanmadan doğrudan sevk edilir. Bu atıkların tesis sahası dışında geçici depolanmasına izin verilmez.

Tesis alanının atık yağ ile temasta olan kısımlarında zemin geçirimsizliğinin sağlanması gerekir. Bu amaçla betonarme zemin, epoksi boya veya benzeri tecrit malzemesi ile kaplanır. Atık kabul alanı yağmura karşı korunur. Beyaz renkte olacak depolama tanklarının üzerinde Bitkisel Atık Yağ ibaresi bulunur ve atığın cinsi tank üzerinde (soap-stock, tank dibi tortu, kullanılmış kızartmalık yağ ve benzeri) belirtilir. Bu tanklar, taşmaya neden olmayacak hacme sahip güvenlik havuzu içinde bulunur. Hacmi, en az tankın kapasitesi kadar olacak güvenlik havuzunda, güvenli boşaltmayı sağlayacak ekipman bulundurulur.

Lokantalardan, yemek fabrikalarından, otellerden, motellerden, yemekhanelerden, turistik tesislerden, tatil köylerinden ve buna benzer yerlerden kullanılmış kızartmalık yağların verimli bir şekilde toplanabilmesi için, geri kazanım tesisleri dışında geçici depolama alanları kurulabilir. Bu alanların Ek-1’deki teknik özellikleri sağlanması ve işletmecilerin bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesine göre ilgili valilikten geçici depolama izni alması gerekir. Atık yağlar, geçici depolama alanlarında üç aydan fazla süre ile depolanmaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Atık Yağlardan Muhtelif Ürünlerin Üretimi ve Atık Yağların Bertaraf Edilmesi

Atık yağlardan biyodizel üretimi

Madde 18 — Atık yağlardan biyodizel üretimi yapacak tesisler için aşağıdaki esaslar uygulanır:

- Atık yağlardan biyodizel üretimi yapacak tesisler, bu Yönetmelik kapsamında geri kazanım tesisi olarak değerlendirilir.
- Bu tesisler, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun teknik düzenlemelerine uygun üretim yapar ve piyasaya arz edilen ürünlere ilişkin olarak dağıtım firmalarından alınacak teslimatla ilgili belgeleri altı aylık dönemlerde Bakanlığa sunar.
- Biyodizel üretimi sonucu oluşan yan ürünlerin kullanımı ve satışı için ilgili kurumlardan izin alınması şarttır. Bu tesislere kabul edilen atık yağ miktarları ve geri kazanılamayan atıkların nasıl bertaraf edildikleri yıllık olarak ilgili valiliklere bildirilir.

Atık yağlardan sabun ve diğer ürünlerin üretimi

Madde 19 — Geri kazanım tesisleri, sabun üretimi için Sağlık Bakanlığından, yemlik yağ üretimi için Tarım ve Köyişleri Bakanlığından gerekli izinleri alır. Bunların dışındaki ürünlerin üretimi ve kullanımı için gerekli izinler, meri mevzuat çerçevesinde ilgili kurumlardan alınır.

Standardı belirlenmemiş olan geri kazanım ürünleri ile yarı mamuller nihai tüketim maddesi olarak kullanılmaz. Bunlar sabun, kimya ve benzeri sanayilerde birincil hammaddelere ilave edilerek standardı olan ürünlere dönüştürülebilmeleri durumunda bu sektörlerde kullanılır.

Atık yağların bertaraf edilmesi

Madde 20 — Geri kazanım ürünlerine dönüştürülemeyen atık yağlar ile geri kazanım işlemlerinde ortaya çıkan tehlikeli nitelikli atıklar ve bunlarla kirlenmiş malzemeler ve atık yağ depolama tanklarının dip çamurları özelliklerine göre Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği veya 8/12/2001 tarihli ve 24607 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çimento Fabrikalarında Atıkların Alternatif veya Ek Yakıt Olarak Kullanılmalarında Uyulacak Genel Kurallar Hakkında Tebliğ hükümlerine göre lisanslı tesislerde bertaraf edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Toplama Lisansı ve Geçici Depolama İzni

Atık yağlar için toplama lisansı verilmesi

Madde 21 — Bitkisel yağ rafinasyon tesisleri içinde rafinerinin kendi atıklarının değerlendirildiği ve ana tesisle entegre olarak işletilen geri kazanım üniteleri için lisans alma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Atık yağları sabun veya sabun hammaddesi, biyodizel ve diğer ürünleri elde etmek amacıyla kullanan geri kazanım tesisleri için Bakanlıktan atık yağ toplama lisansının alınması zorunludur. Geri kazanım tesisi bulunmayan gerçek veya tüzel kişilere toplama lisansı verilmez. Söz konusu tesislerin proseslerinin yeterliliği;

- Biyodizel üretimi yapacak geri kazanım tesisleri için, Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü ve TÜBİTAK'tan alınacak teknik raporlarla,
- Bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesi kapsamında belirtilen ürünlerin üretimini yapacak geri kazanım tesisleri için, TÜBİTAK ve konu hakkında uzman bir üniversiteden alınacak teknik raporlarla, belgelenir.

Yeni kurulacak tesislerin yeterlilik raporlarının çevresel etki değerlendirmesi raporlarına eklenmesi zorunludur. Çevresel etki değerlendirmesi çalışmalarında, tesise kabul edilecek atık türleri ve elde edilen ürünler dikkate alınarak, tesisin proses yeterliliği bu teknik raporlar çerçevesinde değerlendirilir.

Lisans müracaatlarında Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Belgesi veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Belgesi ile bunlara ilişkin çevresel etki değerlendirmesi raporu veya proje tanıtım dosyası ve Ek-4’de belirtilen bilgi ve belgelerin bulunması zorunludur. Müracaatın uygun bulunması durumunda geri kazanım tesisine üç yıl süreli lisans verilir. Lisans devredilecek ise Bakanlığa başvurulur ve idari izinler yenilenir.

Bitkisel atık yağ toplama lisansı verilmesinde istenen ve EK-4’de yer alan bilgi ve belgelerden, emisyon izin belgesi ve değarj izin belgesinin tamamlanması için, diğer belgelerin eksik olmaması koşuluyla bir yıl için şartlı lisans verilebilir. Şartlı lisansa konu belgeler, şartlı lisans tarihinden itibaren bir yıl içinde tamamlanmaz ise verilen lisans iptal edilir. İstlenen belgelerin tamamlanması halinde şartlı lisans sürecinde geçen süre toplam lisans süresinden düşülür.

Lisansın iptali

Madde 22 — Bakanlıkça veya ilgili valilikçe yapılan denetimlerde toplama lisansına uyulmadığı, mevzuatta istenen şartların yerine getirilmediği, ilgili ölçümlerin düzenli olarak yapılmadığı veya kaydedilmediğinin tespit edilmesi halinde işletmeciye, tespit edilen aksaklıkların düzeltilmesi için aksaklığın önemine ve kaynağına göre bir ay ile altı ay arasında süre verilir. Bu süre sonunda yapılan kontrollerde aksaklığın devam ettiği tespit edilirse, tespit edilen aksaklığın niteliğine göre 2872 sayılı Çevre Kanunu doğrultusunda işlem yapılır. Faaliyeti geçici süre ile durdurulan işletmenin süre sonunda yükümlülüklerini yerine getirmemesi halinde lisansı iptal edilir. Lisansı iptal edilen tesis altı ay süreyle lisans başvurusunda bulunamaz. Bu süre sonunda lisans alabilmek için 21 inci maddeye göre yeniden Bakanlığa başvurulur. Lisans süreci tamamlanana kadar tesis çalıştırılmaz.

Geçici depolama izni

Madde 23 — Atık yağ toplama lisansı bulunan biyodizel üretim tesisleri, lokantalardan, yemek fabrikalarından, otellerden, motellerden, yemekhanelerden, turistik tesislerden, tatil köylerinden ve buna benzer yerlerden kullanılmış kızartmalık yağları toplayabilmek için, toplayıcıları kullanılmış kızartmalık yağ toplamaları konusunda yetkilendirebilir. Toplayıcıların bu işi yapabilmeleri için hizmet alanlarında yeterli kapasiteye sahip ve 17 nci madde ile Ek-1’de teknik özellikleri verilen geçici depolama alanlarının bulunması zorunludur. Geçici depolama alanlarına valilikçe geçici depolama izni verilir.

Biyodizel üretimi yapacak geri kazanım tesisleri, 12 nci maddede belirtilen toplayıcıların tabi olduğu hükümler kapsamında, geri kazanım tesisi dışında, kendi geçici depolama alanlarını kurabilirler. Geri kazanım tesisleri bu alanlar için valilikten geçici depolama izni almakla yükümlüdür. Geri kazanım tesisleri içinde bulunan depolama alanları için izine gerek yoktur.

Toplayıcılar, geri kazanım firmasıyla yapılan sözleşme, tesis projesi ve işletme planıyla geçici depolama izni için valiliğe müracaat eder. Valilik müracaatı uygun bulması durumunda geçici depolama izni verir.

Geçici depolama izni süresi, geri kazanım tesisinin mevcut toplama lisansı süresine göre verilir. Bu süre toplama lisansı süresini aşamaz. Toplayıcıya yetki veren geri kazanım tesisi veya tesislerinin lisans süresi dolduğunda, toplayıcının da izin süresi dolar. Benzer şekilde geri kazanım tesisi veya tesislerinin lisansı iptal edildiğinde, toplayıcının da izni ilgili valilikçe iptal edilir. Geçici depolama izni koşullarına uygun olarak faaliyette bulunmayan toplayıcının izni valilikçe iptal edilir ve bu husus anlaşmalı olduğu geri kazanım tesisine veya tesislerine bildirilir. Geçici depolama izni belgelerinde toplayıcının bağlı olduğu geri kazanım tesisinin toplama lisansı numarasının belirtilmesi zorunludur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönetmeliğe aykırılık

Madde 24 — Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 2872 sayılı Çevre Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5272 sayılı Belediye Kanunu ve ilgili diğer mevzuatta öngörülen cezai işlemler uygulanır.

Düzenleme yetkisi

Madde 25 — Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere her türlü alt düzenlemeyi yapmakla yetkilidir.

Geçici Madde 1 — Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden altı ay içinde mevcut geçici çalışma izanlı ve lisanslı olan ve bu Yönetmelik kapsamına giren atık yağ geri kazanım tesisleri, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak Bakanlığa başvurmak ve lisanslarını yenilemek zorundadır.

Yürürlük

Madde 26 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 27 — Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

EK-1

Geçici Depolama Alanlarının Teknik Özellikleri

- 1) Geçici depolama alanları kapalı sistem olacaktır.
- 2) Tesiste kantar ve atık kabul alanı bulunacaktır.
- 3) Bu alanlarda en az 30 ton kapasiteli kullanılmış kızartmalık yağı biriktirme tankı bulunacaktır. Bu tanklar güvenlik havuzları içinde bulunacaktır.
- 4) Tanklar beyaz renkte olacak ve üstünde Kullanılmış Kızartmalık Yağ ibaresi bulunacaktır.
- 5) Tanklar kolay temizlenebilecek özellikte ve seviye göstergeli olacaktır.
- 6) Geçici depolama tesisinin zemini betonarme olacaktır.
- 7) Toplayıcıların lisanslı toplama araçları bulunacaktır.
- 8) Toplama bidonları yıkama kolaylığı için çember kapaklı olacak ve yeterli sayıda bulunacaktır.
- 9) Boşaltılan taşıma araçlarının, bidon ve konteynerlerin temizleneceği bir yıkama ünitesi bulunacaktır.
- 10) Yıkama ünitesinden çıkan yağlı sular doğrudan kanalizasyona verilemez. Bu amaçla yağlı suların biriktirileceği yıkama suyu biriktirme tankı veya tankları bulunacaktır.
- 11) Yağlı yıkama sularının arıtımı bir başka tesiste yapılamıyorsa, bu alanda yıkama sularının arıtımının yapılacağı bir sistem bulunacaktır.
- 12) Dökülen yağların toplanması için yeterli miktarda emici madde bulunacaktır.
- 13) Yangına karşı gerekli önlemler alınacaktır.
- 14) Yağmur suyunun yıkama suyu ile karıştırılmaması için gerekli önlemler alınacaktır.
- 15) Kokuya karşı önlem alınmış olacaktır.
- 16) Tesisten sorumlu en az bir teknisyen sürekli olarak tesiste bulundurulacaktır.

EK-2

Çevre Bilgisi

- 1) Kullanılmış kızartmalık yağları diğer atıklardan ayrı olarak temiz ve ağzı kapaklı bir kaptaki biriktiriniz.
- 2) Kullanılmış kızartmalık yağları, çevrenin korunması amacıyla kanalizasyona, toprağa, denize ve benzeri alıcı ortamlara dökmeyiniz.
- 3) Bu yağları kullanılmış kızartmalık yağ toplayıcılarına vermeye özen gösteriniz.

EK-3

BİTKİSEL ATIK YAĞLARIN TAŞINMASI AMACIYLA VALİLİKLERE YAPILACAK LİSANS BAŞVURULARINDA İSTENECEK BİLGİ VE BELGELER

1 — Araç lisansı için valiliklere yapılacak başvurularda aşağıdaki bilgi ve belgeler bulundurulacaktır.

- a) Aracın ait olduğu firmanın adı, adresi ve telefon numarası,
- b) Aracın tipi,
- c) Plaka numarası ve şasi numarası,
- d) Araç sahibinin adı, iş adresi ve telefon numarası,
- e) Taşınacak atık yağların cinsleri,
- f) Aracın taşıyacağı atık yağ konteyner türü (bidon, varil, konteyner ve benzeri),
- g) Taşınacak atıkların herbiri için ayrı ayrı fiziksel ve kimyasal özelliği, kaza anında insan ve çevre sağlığına olabilecek olumsuz etkilerin en aza indirilmesi için alınacak tedbirler,
- h) Olabilecek kazalara karşı ilk müdahale ve ilk yardımda kullanılacak malzemeler,
- ı) Bitkisel atık yağ taşıyacak her bir araç için atığın bulunduğu tehlike grubuna göre aracın sahip olması gereken donanımlara ve özelliklerine sahip olduğunu gösterir Uygunluk Belgesi.

2 — Aracın bağlı olduğu firmanın lisanslandırılması için valiliklere yapılacak başvurularda aşağıdaki bilgi ve belgeler bulundurulacaktır.

- a) Firmanın adı, adresi, telefon numarası,
- b) Firma sahibinin / sahiplerinin adı, adresi, telefon numarası,
- c) Atık yağ taşımaya uygun donanıma haiz nakliye aracı sayısı
- d) Lisans alacak araçların plakaları,
- e) Yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlardan alınan tehlikeli madde taşıyan araç sürücüleri için verilen sürücü eğitim sertifikası,

EK-4

BİTKİSEL ATIK YAĞ TOPLAMA LİSANSI VERİLMESİNDE İSTENECEK BİLGİ VE BELGELER

- 1) Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesi gereğince çevresel etki değerlendirmesi kararı,
- 2) Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesine göre tesisin proses yeterlilik raporu/raporları ve tesisin bu rapor/raporlara uygun olarak kurulduğunu gösteren proses yeterliliğini veren kuruluşun onayı,
- 3) Atıksu arıtma tesisinin teknik özellikleri,
- 4) Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin (b) bendi gereğince tesiste bulunan laboratuvarın akreditasyon sertifikası veya anlaşma yapılan laboratuvarın akreditasyon sertifikası ile hizmet alımına ilişkin sözleşme örneği,
- 5) Bu Yönetmeliğin 18 veya 19 uncu maddelerine göre üretilen ürünlerin ulusal veya uluslararası standartlara uygunluğunu gösterir belge,
- 6) Emisyon İzin Belgesi, Deşarj İzin Belgesi,
- 7) Tesisten kaynaklanan proses atıklarının türleri, nitelikleri (tehlikeli, tehlikesiz, inert), miktarları ve bu atıkların ne şekilde bertaraf edilecekleri, anlaşma yapılan bertaraf tesisleri ve bu tesislerle yapılan sözleşmelerin örnekleri,
- 8) Sözleşme yapılmış olan rafineriler, lokanta, yemek fabrikaları, otel, motel, yemekhaneler, turistik tesisler ve tatil köyleri ile diğer benzeri tesislerin listesi ve sözleşme örnekleri,
- 9) Var ise yetkilendirilen toplayıcılar,
- 10) Çalıştırılan personelin eğitim durumu,
- 11) Acil durum planı,
- 12) Diğer Belgeler:
 - a) Vergi Dairesi ve Numarası,
 - b) Ticaret Sicil Gazetesi Örneği,
 - c) İmza Sirküleri,
 - d) Kapasite Raporu,
 - e) Sanayi Sicil Belgesi,
 - f) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında alınmış İşletme Belgesi.